

ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА НАЦИОНАЛНИЯ СЪВЕТ ЗА СЪТРУДНИЧЕСТВО ПО ЕТНИЧЕСКИТЕ И ИНТЕГРАЦИОННИТЕ ВЪПРОСИ КЪМ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ ЗА 2020 г.

Дейност на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси на национално и на международно ниво

Състав на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси (НССЕИВ, Съвета):

Със Заповед № Р-27/05.02.2020 г. на заместник министър-председателя, председател на НССЕИВ е сформираният поименният състав на Съвета.

Във връзка с въведеното извънредно положение и с удължаване на извънредната епидемиологична обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19 заседания на националния и областните и общинските съвети за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси, събития от национален и регионален мащаб, международни форуми не са провеждани присъствено. През посочения период служителите на Секретариата на НССЕИВ участваха в работни срещи, дискусии и други събития, провеждани посредством онлайн платформи.

В подкрепа на противоепидемичните мерки, в периода март-април 2020 г. Секретариатът на НССЕИВ оказва съдействие за организиране и координация в работата с ромските общности:

-организира и представи списък с координати за контакт на неправителствени организации, работещи на място с ромските общности, които да окажат подкрепа на Националния щаб за борба с коронавирусната инфекция, на местните щабове и на МВР;

-участва в създаването на онлайн група във facebook за постоянен контакт и обмяна на актуална информация с неправителствени организации, ромски активисти, здравни и образователни медиатори относно необходимост от предпазни средства, пакети с храна на най-маргинализираните групи, информационни материали.

- съдейства за отпечатването на 1500 екземпляра на брошура и инструкции за работа на терен, разработени от Националната мрежа на здравните медиатори, които се предоставиха на здравните медиатори.

През 2020 г. починаха двама дългогодишни членове на НССЕИВ: г-н Господин Господинов, кмет на община Мъглиж и представител на Националното сдружение на общините в Република България и г-н Методи Филчев, председател на Сдружение „Културен център за социална демокрация и защита правата на човека“, Видин.

Популяризиране на дейността на НССЕИВ и повишаване на обществената информираност по въпросите на интеграция на малцинствата чрез електронната страница на НССЕИВ в интернет: поддръжка на информационната система на НССЕИВ своевременно актуализиране на информацията на сайта на НССЕИВ – за отчетния период - 50 публикации; около 15 000 посещения на сайта на НССЕИВ.

Участия в събития от национален и регионален мащаб, насочени към съхраняване на културната идентичност на етническите малцинства, както и такива, отнасящи се до отделни сфери на интеграционната политика: образование, здравеопазване, жилищни условия, заетост и др.:

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в онлайн-церемонията - финал на седмото издание на националния литературен младежки конкурс „Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена” – организатор Центъра за еврейско-българско сътрудничество „Алеф”, м. май 2020 г.

✓ Участие на експерт от секретариата на НССЕИВ в тържественото честване на 77-годишнината от спасяването на българските евреи, и в памет на 11 343 евреи от Вардарска Македония и Беломорска Тракия, загинали в нацистките лагери на смъртта, организирано от Организацията на евреите в България „Шалом“, с участието на Йорданка Фандъкова – кмет на София, Георг Георгиев – зам.-министър на външните работи и Национален координатор за борба с антисемитизма, Н. Пр. Йорам Елрон - посланик на Държавата Израел в България и др.

✓ Участие в работна група към министерството на външните работи във връзка с членството ни в Международния алианс за възпоменание за Холокоста. Работа по основни термини във връзка с приемането им на предстояща пленарна сесия на Алианса.

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в заседания на Комисията за организиране и провеждане на избори на членовете на Съвета за развитие на гражданското общество (СРГО).

✓ Участие в среща на проект на Бюрото за правна помощ – м. октомври 2020 г.

✓ Организиране и участие в онлайн среща с представители на НПО и НСИ по въпросите на предстоящото през 2021 г. Преброяване на населението – м. ноември 2020 г.

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в онлайн среща в проект „Подобряване на достъпа до правосъдие на лица, живеещи под прага на бедност със специален фокус върху жени, деца и ромската общност“ по НФМ 2014-2021 г. – м. ноември 2020;

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в онлайн среща за представянето на от Институт Отворено общество на доклад „Ранното детство в ромските общности в България“ - 25 октомври 2020;

Международни форуми по въпроси, отнасящи се до междуетническите отношения, интеграция на етнически малцинства, вкл. и по отделни сфери на интеграционната политика: образование, здравеопазване, жилищни условия и др., права на човека и основни свободи и межкултурен диалог:

✓ Участие на експерт от Секретариата на НССЕИВ в делегацията на България по представянето на Осмия периодичен доклад на България пред Комитета на ООН за премахване на дискриминацията спрямо жените – м. февруари 2020 г., Женева, Швейцария;

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ и на експерт от Секретариата на НССЕИВ в заседание на работната група към ГД „Правосъдие“ на ЕК - мрежа на Националните контактни точки по изпълнение на националните ромски стратегии - м. февруари 2020 г., Брюксел, Белгия;

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ и на експерт от Секретариата на НССЕИВ в онлайн пленарни заседания на Международния алианс за възпоменание на Холокоста, посветени на обсъждане и приемане на работна дефиниция на Алианса относно антиджипсизма – м. юни 2020 г.

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в онлайн-дискусия с международно участие на тема „Мерки и възможности за преодоляване на последствията от Ковид-19“ – ролята на ромската общност в икономическото възстановяване на България след

кризата – м. юни 2020 г. Дискусията е организирана от Постоянната Ромска Конференция и е продължение на стартирания дебат на европейско ниво, който се проведе в края на месец май и се дискутира ролята на ромите във възстановяването на Европа с лидерите на Европа.

✓ Участие на експерт от Секретариата на НССЕИВ в уебинар, организиран от Антидискриминационния отдел на Съвета на Европа „От предизвикателства към решения: инструменти и инструменти за борба със системния расизъм“ – м. юли 2020 г. Уебинарът представи успешни стратегии и дейности за справяне със системния и институционален расизъм, ефективността на инструментите и действията на Съвета на Европа.

✓ Участие на експерт от Секретариата на НССЕИВ в онлайн заседание на Експертния комитет на Съвета на Европа по въпросите на ромите и пътуващите хора (ADI-ROM).

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в онлайн Форум по въпросите на малцинствата, Женева – м. ноември;

✓ Участие на секретаря на НССЕИВ в провеждането на третия Универсален периодичен преглед на България в Съвета по правата на човека – събитието се проведе през м. ноември 2020 г. в хибриден формат на участие, съчетаващ онлайн участие и предварително записани изказвания.

Анализи, доклади и др., свързани с правата на човека и интеграцията на уязвими групи.

Секретариатът на НССЕИВ:

✓ изготви информация по въпроси на Комитета на ООН за премахване на дискриминацията спрямо жените;

✓ участва в подготовката на проект на XXIII, XXIV на XXV консолидиран доклад по Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на расова дискриминация, съдържащ информация за изпълнението на ангажиментите на Република България за периода м. юни 2017 г.;

✓ участва в изготвянето на консолидирани коментари на българската администрация по съдържанието на Проект на доклад на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) във връзка с проведено в периода 10-11 октомври 2019 г. посещение в България за проучване на спазването на върховенството на правото и зачитането на основните права;

✓ участва в изготвянето на информация относно мерки на правителството по отношение на ромски общности във връзка с борбата с корона вируса, в отговор на въпроси, повдигнати в Съвместно писмо до заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на външните работи на Р България от двама мандатоносители на Специални процедури в системата по правата на човека на ООН: Специалния докладчик на ООН по съвременните форми на расизма, расовата дискриминация, ксенофобията и други свързани форми на нетолерантност и Специалния докладчик по въпросите на малцинствата;

✓ участва в изготвянето на информация в отговор на поставени въпроси от дванадесет мандатоносители на Специални процедури към Съвета по правата на човека на ООН относно отражението на пандемията на COVID-19 върху правата на човека. Компиляцията от общи и специфични въпроси цели да бъде направен обзор на ситуацията в различни държави по света, в частност на регионално и местно ниво, с идеята да бъдат изготвени конкретни и приложими препоръки, като част от процеса на мониторинг и докладване пред Съвета по правата на човека;

✓ изготви и изпрати информация по Списък с въпроси от Европейската комисия срещу расизма и нетолерантността (ЕКРН) на Съвета на Европа;

✓ изготви и изпрати информация до ГД „Правосъдие и потребители“ на ЕК

относно подходи на работата на държавите-членки в маргинализираните ромски общности във връзка с развитието на пандемията от COVID-19;

✓ изготви и изпрати информация за ролята и дейността на Секретариата на НССЕИВ в ситуация на коронавирусната пандемия по молба на Постоянното представителство на Република България във Виена и Министерство на външните работи във връзка с проведена среща по човешкото измерение в рамките на ОССЕ;

✓ изготви и изпрати информация за дейности на Секретариата на НССЕИВ в периода на обявеното извънредно положение, във връзка с два доклада на Агенцията за основни права на ЕС за въздействието на предприетите мерки в отговор на разпространението на COVID-19 в държавите-членки на ЕС.

✓ изготви и изпрати информация в отговор на електронно писмо от Посолството на Република България в Германия относно взетите мерките в ромските общности по време на пандемията от COVID-19;

✓ изготви и изпрати информация по Въпросник от Управителния комитет за борба с дискриминацията, многообразието и приобщаването (CDADI) на Съвета на Европа, свързан с проучване на въздействието на Covid-19 върху конкретни групи или общности, в т.ч. етнически малцинства, роми и др.;

✓ участва в изготвянето на Рамкова позиция на Р България за Предложение за Препоръка на Съвета на ЕС относно равенството, приобщаването и участието на ромите.

Инициативи и дейности, свързани с изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и План за действие към нея, и популяризиране на инициативи на организации на други етноси, членове на НССЕИВ.

✓ Дейности за популяризиране на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) и План за действие към нея и за популяризиране на инициативи на организации на други етноси, членове на НССЕИВ.

Подкрепата за тези дейности се осъществява със средства от бюджета на администрацията на Министерския съвет по програма „Координация и мониторинг на хоризонтални политики“, по утвърдени от председателя на НССЕИВ правила за оценката на постъпилите предложения. Правилата са публикувани на сайта на НССЕИВ. Постъпилите предложения се разглеждат от комисия, определена от секретаря на НССЕИВ. След одобрение от председателя на съвета и прилагане на съответните процедури съгласно вътрешните правила на Секретариата на НССЕИВ и на АМС, се оказва финансова подкрепа на дейностите на множество НПО по различни поводи

За отчетния период дейността на много от организациите бе силно ограничена поради епидемичната обстановка. Финансова подкрепа се оказва за: издаване на сборник с наградените ученически творби в седмото издание на ежегодния национален литературен ученически конкурс, организиран от Център за еврейско-българско сътрудничество „Алеф“, град Бургас - „Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена“. Темата на седмото издание на конкурса е „Аз съм един от тях – „българските праведници на народите на света“; Организиране на информационна кампания „Не на drogата в ромските квартали на София“, проведена от сдружение „Нови възможности“, София; Издаване на Сборник с избрани произведения на ромския поет Христо Христов, по предложение на фондация „Роминтерне – Право на живот“; за частично финансиране организирането на международен турнир по футбол за бездомни хора, в град Перушица – по предложение на сдружение „Соушъл Мениджмънт България“, София.

Работата по основните дългосрочни приоритети в дейността на Съвета през 2020 г. се осъществяваше основно през призмата на изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г. (Националната стратегия) и изготвянето на стратегическите документи за периода 2021-2030 г.

През 2020 г. продължи и се утвърди дейността на Механизма за междуинституционална координация при формулирането, изпълнението, мониторинга и оценката на изпълнението на Националната стратегия и на политиката по етническите и интеграционните въпроси. Определените от институциите служители активно участваха при отчитане на мерките в Мониторинговия доклад и пред ЕК, Активно участваха и в процеса на изготвяне на стратегическите документи за периода 2021-2030 г.

Мониторинг на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020).

✓ Отчитането на изпълнението на Националната стратегия за ромите се осъществява посредством електронна Система за мониторинг, оценка и контрол (Системата). Данните от институциите постъпват в електронната Система за мониторинг, оценка и контрол (Системата) посредством чрез индикаторен модел, придружени със съпътстващи доклади, които имат пряко отношение към изпълнението на мерките за интеграция. Съгласно разписан Механизъм за отразяване на анализа на данните от Системата в решенията на органите на изпълнителната власт (Механизмът е част от Националния план за действие по Националната стратегия) анализът на данните се направи от Института за изследване на обществата и знанието на БАН.

В периода януари – април 2020 г. Секретариатът на НССЕИВ изготви Административен мониторингов доклад за 2019 г. за изпълнението на Националната стратегия въз основа на данните и докладите на институциите за изпълнените мерки, дейности и политики, постъпили в електронната Система за мониторинг, оценка и контрол, както и на анализа, направен от Института за изследване на обществата и знанието към Българската академия на науките, м. април 2019 г.

Докладът бе изпратен за междуведомствено съгласуване по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация. Докладът не бе внесен за проемане от Министерския съвет.

✓ Секретариатът на НССЕИВ е Националната контактна точка на България по изпълнението на Националната стратегия. Той е част от мрежата на Националните контактни точки, организирана под координацията на звено «Недскриминационни политики и координация по ромските въпроси» на Генерална дирекция (ГД) «Правосъдие и потребители» на ЕК.

През 2020 г. под координацията и методическото ръководство на Секретариата на НССЕИВ, отговорните институции представиха отчетна информация за 2018 и 2019 г. относно постигнатия напредък по изпълнение на Националната стратегия в специално разработена от ЕК он-лайн интернет платформа. Отчетната информация бе финализирана от секретариата на НССЕИВ и предоставена на ГД «Правосъдие и потребители» на ЕК в необходимия срок.

✓ С експерти от Координационния механизъм се проведеха онлайн срещи, свързани с уточнение на мерки и индикатори по приоритетите на Националния план за действие за периода до 2021 - 2030 г., необходими за зареждане на външния сайт на електронната система за мониторинг, оценка и контрол на изпълнението на стратегията.

✓ През отчетния период Секретариатът на НССЕИВ чрез администрацията на Министерския съвет изпълни проект Проект „Т.Е.А.М.2 – Заедно постигаме повече“ - втора фаза на проекта за Национална ромска платформа (НРП), обявена от ЕК по Ограничена покана за проекти в подкрепа на Националните ромски платформи. (Call

for proposals limited/restricted to National Roma Platforms). Проектът е финансиран по програма „Права, равенство и гражданство” на Европейския съюз, чрез ГД „Правосъдие и потребители” на Европейската комисия. Проектът продължи инициативата на Националната контактна точка за осигуряване на платформа за диалог и сътрудничество на заинтересованите страни по изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012-2020 г.

С оглед на епидемичната обстановка в Република България от м. март 2020 г., периодът на изпълнение на проекта бе удължен до 31 март 2021 г. и бе променен графика за провеждане на събитията по него. Откриващата среща по проекта се проведе през м. февруари 2020 г. В периода 19 октомври -11 ноември 2020 г. се проведеха 13 срещи: 6 тематични срещи по приоритетите на Националната стратегия, 2 панелни дискуссионни срещи по теми Заетост-Образование и Жилищни условия и Здравеопазване, 3 регионални и 2 местни срещи. Всички посочени срещи по проекта се проведеха при спазване на изключителни противоепидемични мерки.

В изпълнение на целта на проекта проведените публични събития утвърдиха подхода на работа на Националната ромска платформа като механизъм за диалог, обмен, участие и сътрудничество на заинтересовани страни по въпросите на интеграцията на ромите.

В проведените срещи взеха участие: представители на заинтересованите страни: институции, областни администрации, областни експерти по етническите и интеграционните въпроси, общини, вкл. и такива, които изпълняват проекти по схемата за безвъзмездна финансова помощ "Социално-икономическа интеграция на уязвими групи", медиатори, активисти роми, представители на 70 граждански организации от цялата страна, учители, представители на академичната общност и други, които имат отношение към въпросите, свързани с интегриране на ромите.

По време на срещите се направи преглед на постигнатото по приоритетите на Националната стратегия 2012-2020. Обсъдиха се резултатите от аналитичния доклад, изготвен от експерти на БАН, за напредъка по основните приоритети за социално включване на ромите, съгласно данните и стратегическите документи от Системата за мониторинг, оценка и контрол на Националната стратегия, отнасящи се за индикаторите, заложи в Националния план за действие (2015-2020).

На участниците се представи новата стратегическа рамка на ЕС за равенство, приобщаване и участие на ромите до 2030 г., Резолюцията на Европейския парламент от 17 септември 2020 г. относно изпълнението на националните стратегии за интегриране на ромите: борба с отрицателните нагласи към хората с ромски произход в Европа (2020/2011(INI)), препоръки и предложения за нови подходи.

Специално внимание бе отделено и на проекта на Национална стратегия след 2020 г. Бяха разгледани базовите мерки и индикатори, предложени от институциите за периода до 2030 г.; представител на Оперативна програма “Развитие на човешките ресурси“ представи възможностите в новите програми за периода до 2027 г. Представителите на гражданския сектор направиха предложения и препоръки.

Представиха се успехи, дискутираха се редица трудности, свързани с липса на организация, капацитет, средства, участие, както от страна на местна власт, така и на местните общности.

Проведените срещи активираха и разшириха диалога и консултативния процес между всички заинтересовани страни относно изпълнението на интеграционната политика и процеса на изготвяне на стратегическите документи за периода 2021-2030.

✓ Секретариатът на НССЕИВ кандидатства и за осъществяването и изпълнението на надграждаща фаза на проекта – Т.Е.А.М. 3. ГД „Правосъдие и потребители” на Европейската комисия одобри проектното предложение за което беше подписан договор за изпълнение за 24 месеца. Дейностите, които са заложи в проекта са:

- Картографиране на заинтересованите страни, които работят по въпросите на интегриране на ромите и обсъждане на необходимостта и възможността за тяхното включване в Националната ромска платформа с оглед разширяване на нейната представителност и отчетност. Това ще бъде извършено чрез събиране на информация с писма от областните и общинските експерти по етническите и интеграционните въпроси, членовете на НССЕИВ, НПО и други организации.

- Провеждане на граждански мониторинг за изпълнението на Националната стратегия за интегриране на ромите 2012-2020 г. и работни срещи за представяне на резултатите, вкл. от проект „Ромски граждански мониторинг“, финансиран от ЕК. Предвижда се допълване на провеждания понастоящем мониторинг, който обхваща период до 2019 г., с резултати от последните години на изпълнение на стратегията. Ще бъдат поканени представители на НПО от България, които участват в проекта Ромски граждански мониторинг, финансиран от ЕС, да представят проекта и тяхната дейност, свързана с него. Ще се търси синергията между дейностите, предвидени по проектното предложение и проекта Ромски граждански мониторинг.

- Дейности за насърчаване на разработването на областни и общински стратегии/планове за интегриране на ромите за периода след 2020 г., в изпълнение на Националната стратегия за интегриране на ромите 2021-2030 г., която предстои да бъде приета през 2021. Ще бъдат разработени насоки за местно планиране. Ще бъдат проведени работни срещи за представяне на насоките и подпомагане на процес на включващо планиране на местно ниво. За последното ще се ползва ръководството за такова планиране, разработено по програма „Ромакт“, съфинансирана от ЕС и Съвета на Европа, като по този начин се осигурява синергия между двете програми. Ще бъде формиран експертен екип за подпомагане на местното планиране, при поискване.

- Провеждане на срещи за обмен на информация и добри практики, обсъждане и сътрудничество за интегриране на ромите. Такива срещи могат да бъдат по приоритети на стратегията, за насърчаване на медиаторството, по въпросите на овластяването на ромските младежи и жени.

- Назначаване на двама ромски младежи на стаж по Националната ромска платформа, към Секретариата, като средствата за техните възнаграждения ще бъдат от бюджета на проекта.

- Номиниране на ромски младеж/и като осигуряващи връзката между Националната ромска платформа и Европейската ромска платформа – задължително изискване по тази покана. Обмен и участие на номинираните младежи в подготвителни срещи на Европейската ромска платформа.

• **Подготовка на стратегическите документи за интегриране на ромите в периода след 2020 г.**

Наличието на Национална стратегическа рамка на политиките за приобщаване на ромите (National Roma inclusion strategic policy framework) е част от тематичните отключващи условия за програмен период 2021-2027 г.; напредъкът по изпълнението на условието се отчита периодично пред дирекция „ЦКЗ“ на АМС. Изпълнението на това тематично отключващо условие се удължи до м. април 2021 г. През отчетния период:

✓ Секретарят на НССЕИВ и експерт от секретариата на НССЕИВ взеха участие в две он-лайн технически срещи (м. януари и м. юни 2020 г.) с представители на различни Генерални дирекции на ЕК по въпросите на интеграцията на ромите в следващия програмен период на фондовете на ЕС и във връзка с докладване за изпълнението на отключващите условия по Споразумението за партньорство.

✓ На 18-19 февруари 2020 г., на срещата на Националните контактни точки (НКТ) в ГД „Правосъдие и потребители“ на Европейската комисия се обсъдиха ключовите въпроси на стратегическия документ за интеграция на ромите в периода след 2020 г.,

представен бе първоначален набор от индикатори, разработен от Агенцията на Европейския съюз за основните права; индикативният срок за оповестяване на насоките на ЕК до държавите-членки за периода 2021-2030.

✓ Секретарят на НССЕИВ и експерти от секретариата на НССЕИВ взеха участие в три онлайн срещи (м. април, м. май, м. ноември), организирани от Агенцията на ЕС за основните права. На срещите се направи преглед и се обсъди обща индикаторна рамка на стратегиите на ЕС за периода 2021-2030 г.

✓ През м. юли 2020 г. хоризонталните министерствата подадоха до НКТ мерки за периода след 2020, въз основа на анализа, предоставен им от БАН. Мерките са базови, отправна точка за допълване и обсъждане от всички заинтересовани страни – подготви се проект на Национален план за действие.

✓ На 7.10.2020 г., Европейската комисия (ЕК) изпрати до държавите членки Препоръки и насоки за разработване на стратегическите документи след 2020.

✓ Секретариатът на НССЕИВ разработи проект на Стратегия за приобщаване и участие на ромите (Стратегията, Националната стратегия), който се базира на: Националната програма за развитие БЪЛГАРИЯ 2030, Приложение 2 към НПР 2030 - Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към ЕС (Май 2019 г.); Насоките и препоръките на ЕК; анализа за изпълнението на интеграционните политики 2012-2019, разработен от БАН.

✓ От 19 октомври до 11 ноември 2020 г. се проведеха 13 срещи в рамките на Националната ромска платформа, проект Т.Е.А.М. 2 “Заедно постигаме повече“, на които бе отделено специално внимание на проекта на Национална стратегия след 2020 г.

✓ Докладът за оценка на интеграционните политики към ромите в България за периода 2012-2019 г., както и ревизирания, след срещите по проект Т.Е.А.М. 2, проект на Стратегия за приобщаване и участие на ромите след 2020, бе изпратен за предложения и обсъждане на членовете на Комисията за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012 – 2020) към НССЕИВ.

✓ На 10 декември 2020 г. проектът на Национална стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите 2021-2030, с отразените предложения и коментари от членовете на Комисията за изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012–2020), беше публикуван за обществени консултации на публичния портал за обществени консултации www.strategy.bg , за срок от 30 дни т. е до 9.01.2021 г. Във връзка с постъпило до председателя на НССЕИВ предложение от група неправителствени организации и сдружения за удължаване на срока за провеждане на консултациите по проекта на Националната стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите 2021-2030 и предвид сериозния обществен интерес, с цел осигуряване на достатъчно широко обществено консултиране на проекта, срокът за провеждане на консултациите бе удължен до 31.01.2021 г.

✓ На 22.12.2020 г., на Кръгла маса във връзка с Национална стратегия за противодействие на дискриминацията на пазара на труда, организирана от Комисията за защита от дискриминация, секретарят на НССЕИВ представи основните приоритети на Националната стратегия на Република България за приобщаване и участие на ромите 2021-2030.

За 2020 г. неправителствените организации¹ членове на НССЕИВ представиха изпълнението на дейностите си за годината.

---

¹ За частта от доклада, отнасяща се за дейността на НПО е използвана информация от онези организации, които са предоставили отчети за дейността си през 2020 г. Част от организациите

Някои от организациите посочват, че развитието на епидемията от COVID-19 и въведените противоепидемични мерки са възпрепятствали цялостната реализация на планираните им за годината дейности. По-долу има кратка информация за някои събитията, изпълнени от тях:

В сферата на образованието

Център „Инфором“ - Асеновград работи с родители на деца, от кв. „Лозница“ – Асеновград, от ОУ „Н. Вапцаров“, за да се уточнят начините за пълноценното дистанционно обучение на децата и необходимата им помощ в този процес. Организацията изпълнява и дейности по проект „Подкрепа за успех“ по ОП ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014 - 2020 г.

Народно читалище „Романо дром-2002, Добрич работи с деца и младежи от всички етнически групи в Добрич, като преобладават представителите на ромската общност. През 2020 г. екипът на организацията насочва своите усилия към мотивиране на родители за записване на децата им в детска градина, или в училище, както и към оказване на методическа помощ при подготовката на учениците за държавните зрелостни изпити и за кандидатстване във висши училища в Добрич и страната. Членове на Младежкия клуб към читалището се включват активно в кампанията по издирване и записване на децата кварталите с компактно ромско население на Добрич в подготвителните групи на детските градини и училищата. Продължава и работата на читалището в областта на ранното детско развитие и включване в образователния процес на деца и родители от семейства в неравностойно положение: участие в обучения и работни срещи на Алианс за ранно детско развитие, Мрежа за ранно детско развитие в ромската общност РЕЙН България.

Фондация за регионално развитие Рома 1995 работи по проект за гарантиране на правото на образование за ромските деца в избрани европейски градове-„ГАРАНТИЯ“. Целта е насърчаване прехода на деца, принадлежащи към етнически малцинства към средни/професионални училища; чрез комбинирана програма за спорт и обучение за деца от 6 до 9 клас дава възможност за улесняване на трансфера на знания и се опира на опита на професионалисти в образованието, спорта, социалната работа; над 100 момчета и момичета са преминали през програмата.

Сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация“ (БРТМ) е бенефициент на проект „Мултикултурна класна стая – мотивация, квалификация и успех“, финансиран по ОП „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г. основната цел на проекта е повишаване на професионалните компетентности на учители, директори и други педагогически специалисти за работа в мултикултурна среда за преподаване на знания и формиране на умения у децата и учениците за възприемане на етнокултурните различия. Същинските дейности по проекта са планирани за 2021 г. Сдружението разработва темата и в рамките на други подобни проекти, в които участва като изпълнител.

Социална услуга „Център за работа с деца на улицата“, финансирана от Републиканския бюджет като държавно делегирана дейност през Столична община се предоставя от **фондация „Здраве и социално развитие“** в кв. Факултета, кв. Филиповци, МИР Суходолска

Целта на проекта е да се предотврати ранното отпадане от училищната система, negliжирането на здравето и социалната изолация на деца и младежи в риск от трайно или частично попадане на улицата. Чрез предоставянето на дневна грижа и осигуряване на комплекс от здравни, социални и образователни услуги, насочени към

информираха, че предстои утвърждаване на годишните им отчети от ръководните им органи. Текстът за отделните организации няма претенции за изчерпателност, той е обобщаващ с цел да илюстрира разнообразната и многопосочна дейност, която те развиват.

децата и техните семейства, ЦРДУ цели да изгради сигурна и стабилна семейна среда, укрепи взаимоотношенията между децата и родителите им и да стимулира личностното, физическо и душевно развитие на децата, съобразно възрастта и интересите им. Дейности включват: Групово обучение на деца на възраст 0-3г. и техните майки/обгрижващи лица в свободна отворена групово сесия за развитие на физическите, психо-социални, познавателни умения на децата и повишаване на родителския капацитет; Ежедневна работа с деца на възраст 4-6г., които не посещават детско заведение или предучилищна група. С цел подпомагане включването на детето в оградителни и образователни дейности и увеличаване на родителския капацитет за грижа и подкрепа в тази възраст; Ежедневна работа с деца и младежи в училищна възраст, които са в риск от отпадане от образователната система; Провеждане на индивидуални консултации на децата и техните семейства със специалисти - психолог, социален работник, педагог, логопед и др. според проучените потребности на детето и семейството, и изработения индивидуален план за услугите; Домашни посещения на децата и техните семейства - Семейството на всяко дете ползвател на услугата ЦРДУ (0-18г.) се посещава от социален работник, сътрудник социална работа и сътрудник социални дейности, с цел осигуряване на индивидуална подкрепа и допълнителни напътствия при приложението на практиките за по-добро отглеждане; Предоставяне на здравословна и пълноценна храна, облекло, лекарства, пелени за еднократна употреба, хигиенни материали и други артикули според индивидуалните потребности на ползвателите.

В сферата на здравеопазването

Социална услуга „Център за обществена подкрепа, финансирана от Републиканския бюджет като държавно делегирана дейност през Община Кюстендил се предоставя от **Фондация „Здраве и социално развитие“** в кв. „Изток“ в гр. Кюстендил.

Целевата група, към която е насочена социалната услуга ЦОП са деца и младежи от 0-18 годишна възраст, техните семейства и близкото обкръжение от етнически общности в неравностойно положение, които живеят в социална изолация и структурна бедност; деца необхванати от образователната система, социално negliжирани деца, които са идентифицирани като деца в риск, застрашаващ живота, здравето и правилното им физическо, психическо, интелектуално и социално развитие, намиращи се на територията на община Кюстендил. Към целевата група като основни потребители се включват също бременни жени и родители/законни представители на деца от 0 до 18 годишна възраст, които: живеят в несигурна семейна среда, имат ограничен родителски капацитет и ресурс за грижа за децата в семейството; Бременността е нежелана и съществува риск от изоставяне; са малолетни и непълнолетни; са с пропуски и липсващи знания за правилно хранене/отглеждане на новородено и малкото дете; Не посещават женска/детска консултация, което води до непроследяване на бременността и развитието на детето и т.н. Дейностите обхващат: Консултиране/социално, психологическо, педагогическо/, насочване и придружаване към звена за диагностика, рехабилитация, соц. подпомагане и др.; съдействие за изграждане на подкрепяща среда; работа на терен с общността; домашни посещения; организиране на клубове по интереси; осигуряване на учебни помагала и материали за обучение на деца и младежи; осигуряване на материали за здравословно отглеждане на деца 0-3 г. и др.

Фондация „Здраве и социално развитие“ е подпомогнала многодетни семейства, семейства с две и повече малки деца под 7 г. възраст, в които един или двамата родители са изгубили работата си вследствие на карантината от COVID-19. Помощта е достигнала до 752 семейства и над 3750 човека в гр. София - кв. Факултета и кв. Филиповци и в гр. Кюстендил, кв. Изток. Средствата са от фонд „Обединени

срещу COVID-19. С финансовата подкрепа на фондация „Америка за България“ фондация „Здраве и социално развитие“ е предоставила хранителни пакети, почистващи препарати и лични защитни средства на 125 семейства от кв. Факултета и кв. Филиповци. За справяне с дългосрочните последици от пандемията за семейства с деца от 1 до 18 години, идентифицирани като деца в риск, необхванати от образователната система фондация „Здраве и социално развитие“ изпълнява проект „Помощ за семействата от Факултета“ с финансовата подкрепа на фондация „Работилница за граждански инициативи по програма ИРИС. Общо 60 деца се подпомагат образователно с цел намаляване на образователните неравенства в следствие на онлайн обучението; инсталирането на 6 компютъра в центъра на фондацията дава възможност на децата, нямащи достъп до устройства, да ги ползват при нужда и др.

По Програма "Заедно - здраво бебе, здраво бъдеще", финансирана от Фондация „Тръст за социална алтернатива“ **Фондация „Здраве и социално развитие“** обучава и подготвя медицински сестри / акушерки, супервайзъри и здравни медиатори за директна работа с млади бъдещо майки и техните семейства. По проект Подпомагане на семейства в риск с хранителни продукти“, финансиран от Българска хранителна банка, през 2020 г. фондацията е предоставила над 4000 пакета с близо 10 000 килограма.

Женско ромско сдружение „Хаячи“ участва в проект на Тръста за социална алтернатива „Светът на детството – приказка с щастлив край“ - застъпническа инициатива за прилагане на Наредба № 26/2007 г. за предоставяне на акушерска помощ на здравно неосигурени бременни жени и за извършване на изследвания извън обхвата на задължителното здравно осигуряване на деца и бременни жени. Промотиране прилагането на наредбата в общини, в които тя не се прилага и мотивиране на общините за финансиране на малък фонд при кризисни ситуации за безплатни прегледи, лечение, семейно планиране. Сдружението подпомага и деца от 0 до 3 години и бременни жени от социално-уязвими семейства във връзка с коронавирусната епидемия по проект на ТСА.

В сферата на жилищните условия

Фондация Хабитат България работи вече трета година по международния проект Build Solid Ground, финансиран по направление Development Education and Awareness Raising (DEAR) към EC Directorate-General for International Cooperation and Development (DG DEVCO). Проектът развива нова глобална кампания за достъп до жилище и жилищни права на международната организация Habitat for Humanity International. Целта на проекта е да бъде изградено критично разбиране и активно ангажиране на европейските граждани с глобалните цели за устойчиво развитие и в частност с SDG 11 „Устойчиви градове и общности“, както и по отношение на Новия градски дневен ред, приет от Habitat III, за насърчаване на глобалното жилищно развитие и правото на достъп до земя за жилищни нужди. През м. май 2020 г., в 8 европейски страни, стартира подписването на петиция „Промени числата! Нека спрем жилищната криза. #home4all“ за ангажиране на ЕС с преодоляване на жилищната криза. В рамките на кампанията Хабитат произвежда печатни рекламни материали, развива медийна кампания, организира онлайн изложба „Портрети на надеждата“.

В изпълнение на мисията си да работи за премахване на неадекватните жилищни условия в България, от 2008 г. **фондация Хабитат България** работи по утвърден модел за предоставяне на подкрепа на семейства с ниски доходи, живеещи при лоши жилищни условия. Тази инициатива се изпълнява до декември 2020 г. с финансовата подкрепа на Фондации „Велукс“ по проект „Подобряване на жилищните условия чрез безлихвено финансиране за жилищни подобрения на семейства с ниски доходи, отглеждащи деца“. Механизмът на предоставяне на подкрепа за целевите

групи е чрез осъществяване на партньорство с местни неправителствени организации, работещи активно с уязвими групи и общности в риск от бедност. През 2020 г. продължава работата в 8 региона на страната: в Дупница със Сдружение „Амала – Приятели“, в Търговище с Клуб НСО, в Кюстендил с НЧ „Васил Левски 1965“, в София с Фондация „Здраве и социално развитие“, в Сливен с Фондация „Здравето на ромите“, в Ракитово с Фондация „Бъдеще Ракитово“, в Бургас с „Бизнес център – Бургас“, в Сунгурларе с „Бизнес център – Сунгурларе“. През 2020 г. работата по програмата е силно затруднена заради епидемичната обстановка и свързаните с нея мерки. Въпреки това за 2020 г. в рамките на програмата са предоставени 163 заема за жилищни подобрения, 232 семейства и 269 деца живеят в енергийно ефективни и здравословни домове и т.н.

Фондация Хабитат-България от 2014 г. е учредител и координатор на Коалиция за подобряване на жилищните условия в България „Достоен дом“. Членове на коалицията са представители на бизнеса, НПО, браншови организации и общини. Основната задача на коалицията е осигуряване на експертна подкрепа при разработването на стратегически документи и усъвършенстването на правната рамка и вземането на решения по въпроси, отнасящи се до жилищната политика. През 2020 г. фондация Хабитат-България участва в редица работни срещи и консултации по въпросите на жилищната политика на международно и национално ниво, напр, по линия на UN Habitat – Програма на ООН за населените места, в обществени консултации, организирани от Европейската комисия, МРРБ и др. експертни становища организацията дава и по национални стратегически документи: Интегрираните териториални стратегии за развитие на 6-те региона за планиране от ниво 2 за периода 2021-2027; Плана за действие за 2020 г. за изпълнение на Националната стратегия в областта на миграцията, убежището и интеграцията 2015-2020 г., инициирано от Върховния комисариат на ООН за бежанците; Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 и др,

През м. декември 2020 г. **Хабитат България** е приета за пълноправен член на европейската коалиция Right to Energy. Коалицията обединява европейски профсъюзи, групи за борба с бедността, НПО, организации, предоставящи и стопанисващи социални жилища и др.

Фондация „Здраве и социално развитие“ е изпълнител на проект „Подобряване на жилищните условия чрез предоставяне на безлихвени заеми за жилищни подобрения на семейства с ниски доходи“, финансиран от Фондация „Velux“ чрез Фондация „Подслон за човечеството“. Целева група на проекта са домакинства от маргинализирани или други общности живеещи на територията на квартал Факултета – гр. София, които са идентифицирани като семейства в риск и е необходима намеса посредством предоставянето на мултидисциплинарна подкрепа, включваща извършване на ремонт за подобряване на жилищните условия.

Дейности на проекта са: осигуряване на информираност на високо-рискови общности относно нуждата на децата да израстват в благоприятна семейна и жилищна среда; развиване и прилагане на социални услуги по превенция на изоставянето и институционализацията на терен сред високо-рискови общности на територията на община София-град, кв. Факултета; подобряване на условията за живот в жилища, обитавани от семейства в риск и семейства с ниски доходи; ангажирането на обществеността с проблемите, свързани с осигуряване на подслон; предоставянето на безлихвени заеми. Разгледани, одобрени и сключени са 28 договора със семейства за предоставяне на средства по Програмата за подобряване на жилищните условия.

В сферата на заетостта и социалното включване

С изпълняваните дейности и проекти, някои от които продължават и извън

отчетната година **сдружение „Българо-Румънски трансграничен институт по медиация“ (БРТМ)** надгражда опита си в работата с млади хора. Организацията е бенефициент по Проект „Равностойни и равноправни“, реализиран в периода 2019-2020 г. и финансиран от Фондация „Тръст за социална алтернатива“. Чрез дейностите по проекта за допълнително обучение по български език за децата – билингви, формиране на социална и емоционална компетентност със средствата на приказкотерапията, работа с родители и педагогически персонал, се цели ранна социализация и успешна образователна интеграция на децата в ранна възраст. Проектът надгражда и осигурява устойчивост на разработената в периода 2016-2018 г., в рамките на проект „Интегриран подход на Община Русе за интегриране на ромите и други уязвими групи на територията на общини в област Русе“, финансиран по Програма ЗОВ, по Българо-Швейцарската програма за сътрудничество, педагогическа игрова технология за начално овладяване на български език от деца билингви, с доминиращ майчин ромски и турски език за деца в детска градина (3-5 годишни), при апробирането на която се доказват ползите от прилагането ѝ и при работа с деца в подготвителна група.

НЧ „Романо дром-2002“, Добрич оказва помощ на възрастни хора и хора с увреждания при кандидатстване за социално подпомагане пред дирекция „Социално подпомагане и за издаване на лични документи, съдействат за разрешаване на различни здравни социални въпроси. **НЧ „Романодром-2002“**, Добрич се включва в раздаването на 25 семейства на хора с увреждания на предпазни средства и дезинфектанти, предоставени им от Център „Амалипе“.

Фондация „Гюлчай“ работи в сферата на интеграция на хората с увреждания.

Фондация за регионално развитие Рома 1995 предоставя социалната услуга Център за обществена подкрепа „Столипиново“ от 2016 г. като държавно делегирана дейност със средства от републиканския бюджет. През 2020 г. с 435 деца и техните семейства е работено по направления: превенция на изоставянето, реинтеграция и др.

В сферата на антидискриминацията и върховенството на закона

Център „Инфорома“ - Асеновград участва при обучението на 480 служители на МВР, организирано от Института по психология на МВР, за работа с различните етно-религиозни общности в България.

Фондация „Етнопалитра“ развива и обогатява дейността си за овластяването на младите хора, възпитаването им в толерантност и уважение. В условията на коронавирусната епидемия са използвани предимствата на съвременните комуникационни канали чрез социалните мрежи. В партньорство с район „Възраждане“ на Столична община, „Столичен електротранспорт“ ЕАД, Главна дирекция „Национална полиция“ и общинските училища на територията на район „Възраждане“ реализира проект „Безопасно на улицата“. Проектът е насочен към деца от 4 до 10 клас, към техните родители, а чрез достъпните съвременни комуникационни канали и до по-широк кръг заинтересовани.

Към младата аудитория е насочен и проект „Ваканция във Възраждане“, реализиран от на столичния район „Възраждане“ в партньорство с **Фондация „Етнопалитра“** и МКБППМН към район „Възраждане“. Проектът представя видеоматериали културни, исторически и религиозни забележителности в района, чрез които по забавен, интерактивен начин учениците се запознават и научават интересни факти за своя град, известен с древната си култура и толерантност.

Фондация «Етнопалитра» провежда мониторинг на прояви на ксенофобия, расизъм, антисемитизъм и омраза в България и ежедневен мониторинг на печатни и електронни медии - клипинг на журналистически материали - слово на омраза, ксенофобия, антисемитизъм, расизъм, етническа и религиозна нетърпимост.

Повишаване познанията на децата от различни етнически и социални групи за основни понятия в сферата на държавната уредба, закони, проблеми на гражданското общество са във фокуса на **Фондация „Български институт за правни инициативи“**. По проект „Гражданско образование и магистратска независимост – пътят напред“, финансиран от Инициатива за Европа на Отворено Общество, реализиран в София, Варна, Пловдив, Силистра, Самоков фондацията е провела: фокус групи в училища, чрез които се изясняват познанията на деца от различни етнически и социални групи за основни понятия като държава, конституция, закони и др.; въз основа на резултатите от тях са създадени три късометражни филма, пособия за училищата, по проблемите на гражданското образование; Проведено е широко теренно изследване във връзка с прилагане на карантинните мерки през м. март-май 2020 г. в периферните квартали на София.

Женско ромско сдружение „Хаячи“ работи за осигуряване на равни шансове на ромската жена и насърчаване на нейната все по-активна роля в обществения и политическия живот, приобщаване на младежите в живота на общността, създаване на условия за стимулиране на положителни нагласи сред общността. За осъществяването на тези цели организацията реализира проекти с подкрепата на фондация „С.Е.Г.А.“, Български фонд на жените – подкрепя на организации в подкрепа на жените и др. ЖРС „Хаячи“ участва в застъпническа инициатива за общинските комисии на документи за издаване на лични документи за самоличност.

Фондация С.Е.Г.А. - Старт за ефективни граждански алтернативи (фондация „С.Е.Г.А.“) в партньорство с Младежка ЛГБТ организация „Действие“, Фондация „Заслушай се“, Сдружение Младежки Клуб „Рома - Столипиново“ от България и Център за организиране на общности в Словакия осъществява проект „Лига на равнопоставеността“, съфинансиран по програма „Права, Равенство и Гражданство“ (2014-2020) на Европейския съюз. Периодът на изпълнение е до декември 2020 г.

Целта на проекта е да се бори срещу дискриминацията на общности в неравностойно положение особено на роми, ЛГБТ и хора с увреждания, като обедини усилията на различните общности и организации за съвместни действия. По проекта се работи за изграждане на капацитет на коалицията от организации, наречена „Лигата“, сред младежи и активисти, работещи с различни общности в неравностойно положение, като роми, ЛГБТ и хора с увреждания; отхвърляне на вредните стереотипи, водещи до дискриминация, чрез обучения, културни събития и политически срещи; осигуряване на политическа реакция и участие на дискриминираните общности в политически дискусии, свързани с дискриминацията на ромите, ЛГБТ и хората с увреждания; прилагане, оценка и разпространение на модел за съвместно действие на тези общности и техните организации срещу дискриминацията и др. Обединяването на роми, ЛГБТИ общност и хора с увреждания, работещи за развитие и укрепване на антидискриминационното движение е новаторство, което проектът прилага и развива.

От м. март 2020 г. **Фондация „С.Е.Г.А.“** изпълнява проект „Грижа за истината“, в партньорство с фондация „Приложни изследвания и комуникации, фондация „Рома-Лом“ и Център за изследване на демокрацията. Източникът на финансиране е програма „Права, Равенство и Гражданство“ на Европейския съюз. Проектът цели да подкрепи общественото противопоставяне на „засилващите се вълни от антиджипсизъм в България“ като включи представители на ромските общности в този процес. Планирано е изграждане на капацитет и условия за подкрепа и овластяване на лидери и ключови играчи на промяна (change-players) сред представители на ромските общности на местно ниво. Ромските активисти ще се обучават за изграждане на дигитална и медийна компетентност, за придобиване на компетенции и практически опит както за откриване на дезинформация и прояви на анти-ромски предрасъдъци и манипулации, така и за ефективна реакция и противопоставяне на разпространението им.

В сферата на съхраняването на културата и етническата идентичност и развитие на межкултурния диалог

През 2020 г. в седмото издание на Националния литературен конкурс „Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена“, организиран от **Центъра за еврейско-българско сътрудничество „Алеф“** участие вземат над 150 творби. Темата, е „Аз съм един от тях - българските праведници на света“. Официалната церемония по връчване на наградите на победителите в конкурса, чийто символичен домакин е община Бургас се проведе едновременно на живо и онлайн. Участниците получиха видеопоздрав от председателя на НССЕИВ, а секретарят на НССЕИВ се включи в онлайн церемонията. Сборникът с 27 творби на участници в седмото издание на конкурса излезе с финансовата подкрепа на НССЕИВ. Изданието ще бъде включено в националната кампания на МОН „Урок по достойнство“.

Сред другите значими инициативи на **Център за еврейско-българско сътрудничество „Алеф“** за 2019 г. са: представяне на израелски писатели в рамките на кампанията „Чета израелски автори“ по повод 30-та годишнина от възобновяването на дипломатическите отношения между Израел и България; флашмоб на толерантността в зона „Толерантност“ в центъра на Бургас; спектакъл, организиран от Център за еврейско-българско сътрудничество „Алеф“ и Асоциация за изследване на граничните култури в Одрин, Република Турция за възстановка на предания и легенди от Странджа и др.

Народно читалище „Шалом Алейхем“, Пловдив насочва усилията си в утвърждаването си като общодостъпен център за библиотечно-информационно осигуряване, място за общуване и споделяне, за развитие на любителското изкуство. Читалището сътрудничи тясно ОЕ „Шалом“ Пловдив при осъществяване на своята дейност. Утвърдени инициативи, реализирани и през 2020 г. са : Двадесетото издание на национален музикален конкурс „Милчо Петров“ за млади таланти от музикални школи към читалища и културни домове от страната, финансиран по програма „Пловдив за младите“ на Община Пловдив; мероприятия в рамките на проект „От Орта Мезар и нататък...“ - литературно четене част от културния календар на Пловдив за 2020 г., представяне на еврейски празници, концерт със синагогални изпълнения на Лика Ешкенази и др.

Арменското училищно сдружение (АУС) „Степанос Ховагимян“, София е сред най-активните членове на Координационния съвет на арменските организации в София. В началото на 2020 г. е официалното представяне в залата на Съюза на българските журналисти на, издадения с финансовата подкрепа на НССЕИВ, двуезичния сборник с арменски пословици и поговорки „Уханието от розата, човечността от човека“, със съставител и преводач Гоар Хнканосян. През 2020 г. провеждането на традиционните за организацията дейности са силно ограничени и съобразени с разпространението на коронавирусната епидемия.

Продължава инициативата на **Съюза на военноинвалидните кооперации в България** „Една детска сълза – една молитва“, посветена на толерантността и разбирателството в обществото без разлика на етнос, религия, социална принадлежност.

През отчетния период **Народно читалище „Романо дром-2002, Добрич**, съвместно с Женския и Младежкия клуб, и Школата по приложно творчество към читалището организират изложби по повод “ Ромската Нова година, Едерлези, 10 юни – Деня на ромската жена, Деня на Добрич и др. по повод 8-ми април – Международния ден на ромите е организиран конкурс за есета и рисунки на тема „Аз съм един от вас“. Читалището се включва и в чествания на официални празници и годишнини, организирани от община Добрич.

Дружеството на армъните/аромъни Дупница организира фотоизложбата с надслов „Носталгия в образи Армъните от Дупнишко“, която представя историята на бита и културното развитие на армъните из нашите земи. Изложбата е открита по повод празника на Дупница. Автор е доц. д-р Светла Ракшиева, а инициативата е осъществена от Историческият музей в Дупница и с финансовата подкрепа на община Дупница.

Федерацията на културно – просветните дружества на каракачаните в България (ФКПДКБ), както и много други организации е изправена пред предизвикателствата на разрастващата се епидемия от COVID-19. За първи път от създаването на Федерацията не е проведен Традиционният събор на каракачаните, както и редица мероприятия, заложи в културния календар на организацията. В началото на м. октомври успешно започва новата учебна година за групите изучаващи гръцки език под ръководството на двама преподаватели, изпратени от Министерство на образованието на Р Гърция. Обучавани са над 60 деца - в 6 групи и над 30 възрастни - в 3 групи в Сливен - за дружества Сливен и Речица. Предвид пандемичната обстановка от м. декември обучението преминава в дистанционна форма. Новото ръководство организацията насочва усилията си към подготовката на предстоящото честване на 30 годишнината от създаването на ФКПДКБ.